PG
5038
L553
S3

289

LADISLAV LINHART

SAD OPUŠTĚNÝCH

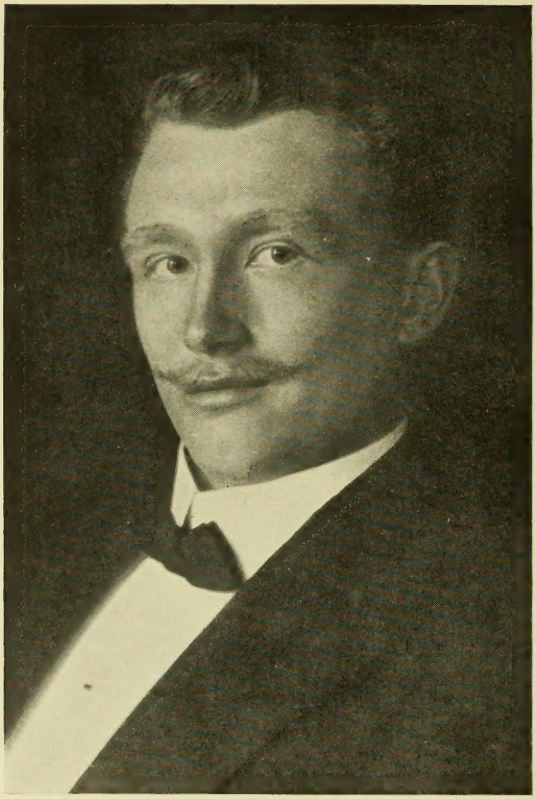

Lad. Linhart.

LADISLAV LINHART:

SAD OPUŠTĚNÝCH

BÁSNĚ

NAKLADATELSTVÍ J. OTTY V PRAZE

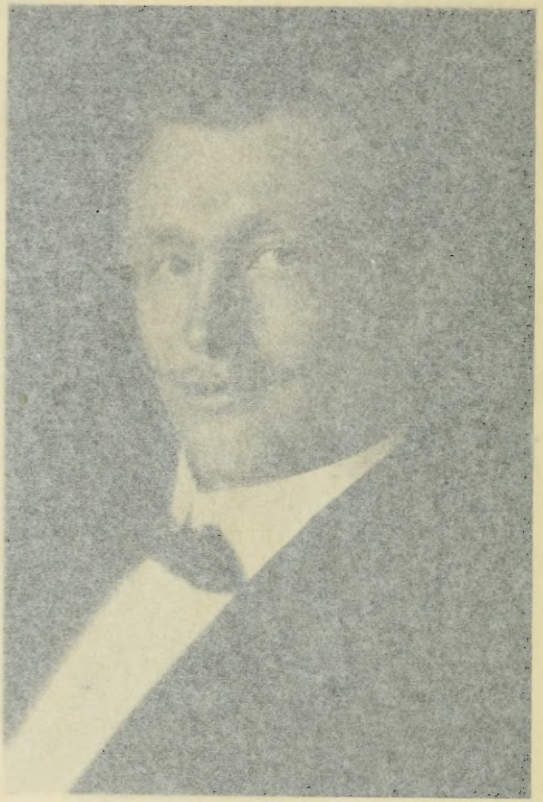

Lad. Linhart.

LADISLAV LINHART:

SAD OPUŠTĚNÝCH

BÁSNĚ

NAKLADATELSTVÍ J. OTTY V PRAZE

Veškera práva vyhrazena.

PG
5038
L553 S3

Tiskem „UNIE" v Praze.

LADISLAV LINHART.

Ladislav Linhart se narodil 16. prosince 1892 v Praze, vystudoval gymnasium v Truhlářské ulici, konaje jednoroční vojenskou službu onemocněl na cvičení u Prachatic a zemřel v Praze 10. června 1913. To jsou vnější osudy slibného života, jenž byl zlomen v době prvních květů neobyčejně bohaté a vzácně čisté duše, roztoužené po slunci, teple a plnosti. Nebylo mu dáno, aby se plně rozvinul a přinesl plody jeho básnický talent, který pěstil s vášnivou radostí mládí a s opravdovostí hluboké povahy; vše, co snil a chtěl Ladislav Linhart, na svůj věk výjimečně vyspělý mladý muž s překvapujícím a za všech okolností důsledným vědomím zodpovědnosti, bylo pohřbeno na bubenečském hřbitově s jeho tělem.

Co po něm zbylo, jest značné množství literárních prací, jež nebyly určeny pro veřejnost. Ladislav Linhart spisoval, jakmile dovedl vyjadřovat své představy a touhy. Bylo to velmi záhy. Desetiletý psal už indiánské romány, které si sám illustroval, potom začal básnit, ze svých prvotin sestavoval si sborníky, do nichž zařazoval i kritiky přečtených prací a studie o svých oblíbených autorech. Jsou to ovšem nejprve ohlasy různých vlivů, z nichž nejsilnější záhy byl vliv Moderní revue, básníků a malířů v ní seskupených nebo jí propagovaných, ale ohlasy ty přímo rostly z jeho nitra, prudce vzrušeného vším, co četl, studoval a myslil. Vše krásné ho přitahovalo a jímalo, a vlastně lépe než vše krásné vše jemné: básníci, kteří měli smysl pro nuance duševní-

ních stavů a krásu formy, byli mu nejbližší. A nejen básníci české moderny: Ladislav Linhart se učil pilně cizím jazykům, zejména francouzštině a italštině, a brzy četl velké vzory tohoto našeho období v originále. Když při maturitě vykládal Březinovu báseň, začal se zanícením citovat celé verše z Verlaina. Při tom však se neuzavíral do knih úplně: vlivem svého otce, jenž v jediném synovi chtěl spatřiti splnění svých zklamaných snů a byl mu proto zároveň obětavým přítelem plným porozumění, začal chápat a vášnivě milovat přírodu a její odvěké zákony, zvláště když mohl prázdniny prožívat nejen na českém venkově, nýbrž i v Alpách a u Jaderského moře. Proto pěstoval sport a tělocvik, proto se necítil volným mezi zdmi města a poznával zvrácenost celého dnešního životního řádu, odvráceného od přírody. Jak mu byl blízký Karel Hlaváček jemnou rafinovaností stilistickou a hudební, tak miloval Otokara Březinu i pro jeho věštecké hymny o novém dokonalém lidství.

Vše, co psal, ukrýval před cizími zraky: vše mu bylo slabé, nedokonalé, co se nehodí ještě pro veřejnost. Měl pravdu, pokud se týká jeho cyklů z let 1907—1908 (Akkordy, Zmítání světů v záplavách zrání, Procitlo vědomí síly), zcela Březinovských, nebo prací belletristických, většinou zabarvených vzpomínkově a příliš osobních (Co býti musilo, Žízeň života, Nálady snivé duše, Jádro života) z let 1908—1909. Ale mezi básněmi z posledních let, jež si rozdělil ve tři cykly Poledne, Sad opuštěných a Bez názvu, jsou takové, že zaslouží, aby byly ve výboru vydány a jméno Ladislava Linharta zachovaly literatuře, kterou tolik miloval. Vlivy, o nichž jsem mluvil, jsou ovšem i zde patrny, ale zároveň je jasno, že je mladý básník již vítězně překonává svou opravdovostí, tím, že skutečně má co říci a že říká jen to, co ho přímo nutí k vyslovení. Bylo v něm vše tak čisté a pravdivé, to horoucí nadšení pro přírodu-přerodítelku, touha po proniknutí životních tajemství, občasný mladický smutek ze všeho, co žije a co je marné, a zase touha po životě, z jehož studnic přece se dychtil napít; a dnes vidíme, že nebyly pósou ani ony nálady, jež mají pečeť předtuchy smrti. A stejně jeho úsilí o formu, v níž by byla spojena křehkost luxusních křišťálových drobnůstek s melancholickou hudbou nálad vzpomínkových a podvečerních, bylo svědectvím jeho uměleckého naturelu, nespokojeného všedností a zajatého potřebou stálého překonávání nových a nových obtíží, a zároveň zárukou jeho

dalšího vývoje. Je-li tu leckterý prostředek vzat z Březiny nebo Hlaváčka, přece všechny básně tlumočí nálady, jež byly výhradním osudem mladého básníka, jsou jen jeho a mají půvab prožitého.

Básně, v této knížce otištěné, jsou vybrány ze všech tří zmíněných cyklů, jejichž rozsah jest několikráte větší, a název „Sad opuštěných" jest převzat podle cyklu posledního. Pořídil jsem výbor na přání rodičů zesnulého básníka, jenž byl v posledním roce svých studií mým žákem: nechť je to poslední pozdrav tomu dobrému hochovi, kterého jsem měl tak rád!

MILOSLAV HÝSEK.

SAD OPUŠTĚNÝCH.

Když, sade můj, jsi rozkvetl a vzpučel,
rci, záhadný, kde byl jsi domovem?
– Opodál světa, který kolem hlučel,
v samotách snů a nálad, v srdci tvém.

A kdo byl přítelem tvým, opuštěný sade?
– Ta, která koruny mé obsypala kvítím,
tvé nitro, mocná, vyplnila mladé,
objala tělo vysílené žitím.

(V proud fantasie své slít musím všecku vervu,
bych, přírodo, tvůj zjev na světlo věrně vynes',
ve vzruchu extase naslouchat hudbě nervů,
já, vroucí milenec, já, básník jemných fines.)

A jaké květiny na záhonech tvých vzkvetly?
– Nachové květy, plné rudých poupat,
na které motýli se Přesycení slétli,
by mohli na stvolech se zatížených houpat.

JSEM PLNÝ TOUHY.

Jsem plný vroucí touhy nezkojené,
jež sytou bolestí ochablé nervy svírá,
mne v zoufalství do nebezpečí žene,
však nikdy nechladne a nikdy neumírá.

Někdy jak v zárodku veliký požár doutná
(však nepřichází žhář, jenž k plápolu jej vznítí)
a jindy tiše štká, jak za večera loutna,
když vzduch plá polibky a luna něhou svítí.

Život jí nezkojí (nad život mocnější je)
a ani ve svém snu jí nevyplním ničím,
v podobě zoufalství v mém obličeji žije
a pro ni jednou snad svůj mladý život zničím.

A sytou bolestí ochablé nervy svírá,
mne žene v nebezpečí zoufalého,
však nikdy nechladne a nikdy neumírá
a nikdy nevzdálí se na krok z nitra mého.

PROCESÍ.

S procesím poutník zarmoucený táhl
(proč, o tom nehloubal a neměl pro to důvod).
Pak hlouček muzikantů vpředu v struny sáhl
a již se houpavě a těžce hýbal průvod.

To byly mnohé, mnohé milliony
(šly cestou obvyklou a vyšlapanou),
tmy nezapudily jich malé lampiony.
(Pár mladých jinochův a děv se vedlo stranou.)

V popředí korouhve a křížek nesly děti
(neb jiný neměl v sobě ctnosti trošek),
a pak, co v kostelích se s uctivostí světí:
několik nemotorně ustrojených sošek.

A dále družiček šatečky bílé svítí
(ó, je v tom nálada, jak příjemně když sněží),
v košíčkách zdobených vonící drží kvítí,
(jež budou za chvíli pod nohy házet kněží).

A skvostné ornáty a drahá roucha zlatá,
od paní zbožných pracně vyšívaná
na tělo kněží slavnostně a velebně jsou vzata.
Dým stoupá kadidla jak bílé mlhy z rána.

Zněl soprán žen, hlas mužů duněl basem,
zněl dítek hlásek dosud neutvářen,

pěl měkký alt; a zmírajícím hlasem
zpěv vpadl chraptivý kmetův a suchých stařen.

U každé kapličky na chvíli zastavili,
se modlili a zbožně křižovali
(a na konec tím přesyceni byli
a děti vříškaly a staří naříkali).

*

Já (poutník) opustil jsem procesí (život lidský),
jich suchá pravidla a otřepaná gesta.
V neznámo jinudy dal jsem se jako vždycky
a pro slzy se zatměla mně cesta . . .

*

ALPY.

Ohromné hory pohled v dálku úží
na zemi všední v malicherné pýše,
však vznášejí jej do závratné výše
ku polím sněhovým a květům alpských růží.

Nad celý svět! Kde volněji se dýše!
Kde světem znavený se poutník vzpruží,
kde zase s přírodou se svatou sdruží
řka: „Život krásný jest! A krásná lidstva říše!"

*

A duch můj vzrušený, jenž vždycky výš se vznášel,
teď jako bujný oř, zbavený otěží,
se vznesl nad skály porostlé protěží,

ve výších závratných klid žití teprv našel.
Z té výše, jíž lze stěží dosíci,
se díval na svět pod ním ležící.

*

Inšpruk, 3. VII. 1910.

TO DEN BYL VÝSKAVÝ!

To den byl výskavý a hudba hřímavá
a večer roztoužen pod stromy rozkvetlými
a bujné nápěvy, nálada jímavá,
sta světel zářilo a moje duše s nimi!

Zřel drsnost žití jsem, jak usmířená měkne,
vše bylo radostné a usměvavě pěkné,
vše chtěl jsem obejmout a v štěstí políbiti
a všeho součástí a všeho cílem býti!

A V TÉTO NÁLADĚ TAK SILNÉ, MILÉ DÍTĚ...

Co se to se mnou děje? (Není to má vina!)
Mně nesnesitelna je chvíle některá,
když zřím, že ve mne vtělila se hrdost Oněgina
a vášeň zároveň i snivost Werthera.

Když duši svoji zřím, jak nad vše smělým letem
se vznáší clonou snů a bez překážek času,
však na zem' zároveň se vrhá před dítětem,
jež jádrem života má pouze svoji krásu.

Když cítím marnost jen a záchvat přesycení,
pouť dlouhou ku hrobu a nudné okolí,
však stejně přírody sen, život, klid a vření,
slast žít, slast milovat a konat cokoli.

Když chci se vysmívat a zasazovat rány,
odkrývat slabosti a popuzovat k smutku
a při tom z lítosti mám oči uplakány
a v chabém zoufalství jsem schopen chabých skutků.

*

A v této náladě tak silné, milé dítě,
když slyším trhaně své divné srdce bíti,
jsem schopen Vronského kdys skolit okamžitě,
však jako Werther též svůj život ukončiti.

*

VEČER V TYROLSKU.

Hor obrys ohromný se tmavou modří zalil,
jež v ostrém kontrastu s bělavým nebem byla,
jas dálav v mlžinách se rozplynul a zkalil
a vůně jehličí a květin vystoupila.

Skřek ptáka nad lesy vznik' náhle a hned skonal,
stád zvonky chraplavé zazněly v matném šeru.
A já, jenž neznal stesk a internationál,
jsem s touhou pomyslil na vlast svou na severu.

Inn prudce na východ své hlučné valil vody,
mdlé světlo měsíční v nádheru noci padlo.
Však jinak nečinnost vstoupila do přírody
a jen klid omamný a svaté ticho vládlo.

A v ticho to a v zasmušilé přítmí
zvuk citer trhaný se vznes' a přizvukoval
k tesklivé písni houpavými rytmy,
a někdo nasládle a měkce zajodloval.

NADARMO.

To slovo příšerné již dlouhý čas mne rdousí,
jsem sláb, jsem bezmocen, jsem schvácen jeho tíží,
vždy zřím, jak kosu svou smrt ledová si brousí
a, na rtech slovo to, se k největší žni plíží.

Mně zdá se, v hovoru že lidí vždy je slyším,
z táhlého vytí psa i z jiných zvířat zvuků,
ve větru kvílení, když vzlétá k temným výším,
i v moře jekotu a vodopádu hluku.

Však ani o samotě není klidu ve mně,
jsem blízek zoufalství, když v černou noční dobu
„Nadarmo" uslyším z neznáma zaznít temně,
„Nadarmo, nadarmo!" hlubokým hlasem hrobu.

A v chvíli té se zdá mi, že jsem rázem
(však mostem zoufalství) překlenul meze času,
tajemství prostoru že přenesl jsem na zem'
a význam života zřel v hrobovém tom hlasu.

*

Pak vzlykot vášnivý a rázem syt jsem všeho,
já, který šíleně chtěl žít a milovati,
a lítost pocítím království zničeného,
kde nad útlými útěchami chtěl jsem panovati.

*

SENOSEČ.

Rovina zelená poseta stromy řídce
s jezírky tichými a duby podél struhy,
hle, v každém tvoru svém a v každé svěží snítce
k životu procitla jak vlivem tajné vzpruhy!

Koruny topolů oživly slunce zlatem,
a louky šťavnaté zahrály v barvách rosy,
jak ženy v rozkvětu válečným bledé chvatem,
když v slzách o život svůj nepřátele prosí.

Z hnízd v trávě vylétli s pokřikem malí ptáci,
koroptve těžce vznesly se a ihned zapadly
zděšené hrčením, jež vydával stroj žací.
Zavála vůně květinek, jež sťaté zavadly.

A kosy svištěly a stříbrem zablýskaly,
když ženci brousili na slunci zvonivě je,
a dívky zpívaly a časem zavýskaly
ve smíchu zdravém, v němž se rozkoš žití chvěje.

VZKŘÍŠENÍ.

Princezno kouzelná, o níž se domnívali,
žes mrtvá, neživá, tvé nitro prosto citu,
já zřel, jak rytíře rty tvoje zulíbaly,
jak vstala z mrtvých jsi ve stínu Dolomitů.

*

(Tys spala, přírodo, po vlhké vlašské noci,
tě mdloba schvátila, tě opustily síly,
však slunce vítězné, hle, přišlo ku pomoci
a jeho paprsky tě teplé probudily.)

Po prvních polibcích jsi dýchla mlhy clonou,
pak mraky rozstouply se — oči otevřelas,
tvé tělo milenky se chvělo slastí vonnou
a v blahu rozkoše se pláčem rosy chvělas.

Své černé, vlnité jsi rozplétala vlasy — — —
to lesy na horách se zjevily mým očím,
a studem milenky jsi zarděla se asi,
vrcholy růžové když zřel jsem nad úbočím.

Pak šum jsem zaslech' řek a vodopádů vření —
tos asi nachová svá líčka umývala,
a potom v radosti ze svého probuzení
jsi hlasy lidskými a zvířat promlouvala.

A když tvůj milenec vždy prudčeji tě líbal,
tu usmála ses klenbou nebes kolem,

a když, pln vášně, pro dary se tvého těla shýbal,
tu teplo lásky šířila jsi lesem, loukou, polem.

To bylo poledne. Pak oba povstali jste
(ó, bylas, přírodo, teď plna síly plodné!).
Za ruku uchopil tě manžel v lásce čisté
a vedl, král, tě v království své rodné.

Co dálo potom se? Zda odešla jsi zcela?
Zda v moc tvé rozkoše chlad stařecký se vmísil?
Ne, v jiné krajině zas oči's otevřela
a tentýž milenec tě žárem rtů svých vzkřísil.

SLOKY SKEPTICKÉ.

Do kalných vod jsem bílé růže házel
(subtilní vzpomínky do hlubin zapomnění)
a trní marnosti jsem v sadech lásky sázel,
by zbujnělo a zničilo má snění.

Vzpomínat? Na koho? A kdo mně ruku podal?
A sníti? Nevím proč! (A rád bych věděl, o čem!)
V mém kmenu lásky k žití dávno červ-stesk hlodal,
ve větvích rozpiatých zoufalství červotočem.

Má lady, pohleďte, někteří mrtvi jsou
(Romea s Julií již dlouho, dlouho není),
někteří ke hrobu se potácí a jdou
(neb nikdo nemládne) a jiní nejsou ještě narozeni.

*

Toť život. Krátký jest a proto lhostejno mi,
zda budu oslaven či zmizím beze stopy.
Zda vichr divoký mne jako třtinu zlomí.
Mne nikdo neměl rád, mne nikdo nepochopí.

*

TO BYLA TENKRÁT DIVNÁ NÁLADA!

To byla tenkrát divná nálada! Čistota vonná jitra
a v mladé hlavě nadšené vzpomínek horký nával!
Vibrace věčnosti se dotekly strun nitra
a život bezcílný dnu krásna s bohem dával.

Paprsky, panenské polibky v nočním klidu vlahém,
mně kolem duhově a pohádkově hrály,
v jich světle stlumeném jsem otřásal se blahem
a mysl nad gotické spěla katedrály.

A třeba nevěřil, že duše k štěstí přilne
(spíš tušil, bolestnou že nervy pouť jí určí),
v té chvíli vzrušení, v té vůni země silné
jsem žití pochopil, vzrůst cítil moci tvůrčí.

ZÁPAD.

(Dopis z venkova do města.)

Dnes viděl slunce zde jsem zapadat.
Šli z práce domů, s fůrou ječmene,
šli s tajnou slastí, lidé venkovští,
a slunce, zlatá koule ohnivá,
dříve než slavně v obzor zapadlo,
je dlouze políbilo paprskem,
jenž v jejich srdcích vznítil nadšení
a velkou žízeň – touhu života...
Jen to jsem viděl, tu moc magickou,
jež v jejich čelo vtiskla smíření,
jež s přírodou je blíže spojila.
Jen to jsem viděl, a to stačilo,
bych v nitru velkou bolest pocítil:
Tam u vás nezapadá slunce tak,
tam nesblíží vás úže s přírodou,
tam ve prachu a kouři továren
se v mlze ztratí... Však co výkřiků
se za ním nese srdcí stísněných,
co žalob, bezpráví a marností,
co bolu, smutků duší v otroctví!...
Tam u vás nezapadá slunce tak!!

LETNÍ VEČER.

Chvílemi měsíce se svitem zabělí
štít krčmy, z níž se nese hudba bláznivá.
Má lživou radost v rytmu, úsměv zbabělý
a přece mladosti kus mé z ní zaznívá.

U okna sedí hnusný piják zhýralý,
puch táhne nasládlý ven dveřmi kořalen.
A přece jak by výčitky mne svíraly,
že mým smutných lék, jenž zde jest odhalen.

NAD HROBY SEBEVRAHŮ.

Smrt vaše byla nitra výbuch ponurý,
jenž musel nastati, když přeplněn byl jícen.
Ach, stále vidím její ostré kontury,
jež tvoří pod ohněm vašeho žití svícen.

Ó, mně, jenž zamyšlen nad hrobem vaším bdím
a v smíchu ostatních sám chápu vaše žití,
kéž v duši zasvitne tajemným ohněm tím
a věčná otázka rtů vašich mých se chytí!

PÍSNĚ PRO VIOLU.

Jen jedno objetí, v němž duše splynou, chci,
jen jeden polibek tvých rozžhavených úst,
a potom, nuže jen, že opustíš mne, rci,
a já si uložím od lásky věčný půst.

Ó, božský démone, tu posilu mně dej
v zlou cestu životem, kterou já musím jít,
to zapřev sebe sám, svůj rod a světský rej,
bych mohl hledat cíl a žití mír a klid.

S tvým hledem žhavým můj nech splynout teskný zrak
a jím až v základy své duše nech se vpít
a ke mně přivinout v šíleném žáru pak,
bych místo srdcí dvou jen jedno slyšel bít,

a v slastném zmámení bych věčnou lásku ssál,
jež hoří v etheru a spájí propasti
a lidstvo cyklonem unáší dál a dál
v nehybné, ledové a mrtvé oblasti!

POUŤ.

Chatrné stany prudké světlo krášlí,
kde pokrytecký prodavač má srdce rozložená.
Houf mělkých žen před krámem pestrých mašlí.
Tam planetu, hle, kupuje si děva roztoužená.

I šaškové jsou zde, co obecenstvo baví,
sentimentální písničkář za zpěv svůj potlesk klidí.
Zvuk dětských brkaček zní kolem pronikavý.
V střelnicích příští vojáci se učí vraždit lidi.

SLOKY MEZINÁRODNÍ.

Až dosud bloudili jsme, slepci, děti dnešku, chleba otroci
v temnotách země, jež nám byla vším,
s bláhovou myšlenkou svůj národ spasit šli jsme z rána do noci
a uvěřili všechněm dávným lžím.

Ach, národ . . . Bude za pár století? A budou „naši vrahové“?
Ve věčnosti co jest to tisíc let?!
A bude země trvat na věky? — — Ó, zhyňte, touhy bláhové,
jež béřete nám každý vyšší vznět!

*

Tak mluvím k národům. Však oni neslyší a lžou a zbrojí dál.
Proč nepomýšlí výš než na zemi?
Proč nepochopí světů vír a život lepší, který z hmoty vstal?
— — Je ještě příliš brzo, zdá se mi . . .

*

MEDITACE.

Ó, světe bez konce, kde v milliardách těl
též bídný život můj se zmítá, vře a sní
a v mdlobných rozkoších a výších lidských děl
má vzpruhu nalézat pro řadu marných dní.
Čím pro tebe jsem já a čím jsi pro mne ty,
když jednou zapadnu a zmizím beze stop
a půjde tisící tak jako šel už stý
přes pustý, neživý a neznámý můj hrob?

A jestli lidu dav mne bude cíti dál,
co platno bude to, když i ty smete Čas,
když bude státi svět tak jako dříve stál
před narozením mým, než vroucí zněl můj hlas,
když konečně i zem pod tíží trpkých let,
jak pevný vesmíru a věků velí řád,
by umožnila vznik a nových světů vzlet,
svůj konec najde kdys, i její ruch a chvat?

A přece, bláhový, jsem žil, šel cílům vstříc
a státi nezůstal v lítosti stadiu,
mám dosud teskné dny a uplakanou líc
a zoufám, z kalicha když zel se napiju,
ač musím nutně kdys své s bohem světu dát
a tajným bytostí se opít zánikem,
před říší neznámou v posvátný klesnout pád,
bych navždy zapomněl, že byl jsem básníkem.

ČETBA.

„Z pod plavých vlásků profil snivý zíral,
v ní život všecky květy krásy uvil;
hoch bledý kleče mdle jí ruce svíral
a v sladkém vzrušení k ní slova lásky mluvil."

Já dočetl a ironické city v nitru mém se vzňaly,
sentimentální kniha létla prudce v kout.
Tak asi život můj kdys absurdní a malý
jedinou ranou musí zapadnout! . . .

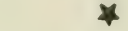

RÁNO NA VSI.

Jas slunce řeku pruhem zlata zalil,
a vánek vlnami, hle, pohrává!
A mizí závoj mhy, jenž kraj kol halil:
Tam rolník kyprou půdu zorává.

A zpívá: „Byl jsem u své milé včera.
To byl, ach, podvečer tam na statku!
A když jsme loučili se za nočního šera,
mně dala kytku za klobouk co památku!"

*

Já naslouchám a nálada mne tklivá
a zvláštní jímá stav mdlý, teskný, opilý.
Jdou duší vzpomínky a z nich se smutně dívá
mé mládí ztracené a dívčí profily.

*

VEČER NA VSI.

Klekání stříbrná se dlouze odmlčela,
z luk výpar bělavý se zveď a vzhůru stoupal.
S dýchnutím větru kosa klepaná precizně zazvučela.
Terč bledý měsíce se v bezdném nebi houpal.

Znít v dáli plačtivě je slyšet harmoniku.
Hvězdami velký obzor rozžatý.
A po silnici bílé hoši v bujném křiku
a zdravém výskání se vedou s děvčaty...

NÁLADA.

Mdlou září slunce zlatí vrchol lesa.
Teď neslavně, hle, padá za bory!
S šedivou mlhou smutek na kraj klesá.
Z vikýřů vlají černé fábory.

Jdou domů lidé zmrzačení prací.
(K jich kletbám zoufalým psi žalostivě vyjí.)
Je straší noc a den jim Marnost vrací.
Nevěří v nic a nevědí, proč žijí.

*

V jich řadách kráčím, básník zádumčivý,
má noc je jejich noc a jejich den mým dnem.
Psi k naší cestě vyjí chorál tklivý.
Kdes, nepoznáni, náhle zapadnem'.

*

SAMOTA.

Na moři zeleném se bílé vznáší jachty,
zpěv drsný lodníků se s křikem racků mísí.
Stich' vítr křísící, jenž vzdýmal pevné plachty,
jež nyní zemdleně a těžce s ráhen visí.

Ó, touhy bělostné víc v dálku nepoplují,
když život mysl mdlou víc k vzletům nepobádá.
A zbývá smutek jen a chmurná vůně thují,
když záhon růžový schne, opadá a zvadá.

POHŘEB.

S blýskavé rakve bílé flóry vlály,
muzika hrála dumné melodie.
Zdrcení lidé tupě kolem stáli
u staré mládenecké historie.

Ó, úzkost před smrtí zle srdce rozdírala!
Té tísni u srdce se musí odpomoci!
– V útulné hospodě se bujně ozývala
za žertů hudba dlouho v smutné noci . . .

KLÁŠTER UMĚNÍ.

Neznámý klášter. Mrtví prochazeči
v zamlklém parku nadoblačných snění
nemocné touhy nikdy nevyléčí
hlubokou něhou božských uklidnění.

Květ vzešlý z půdy symbolické hrůzy,
již lidský život hříchem zúrodňoval,
je rušil z myšlenek a překážeje v chůzi
ovzduší sladkou vůní krve provál.

VELIKÁ CHVÍLE.

Kraj mrtvý v spánku nepokojně oddych',
zvěř lesní procitla a zvedla tichý šramot.
Květy se zachvěly pod náhlým hnutím lodyh,
divocí holubi vylétli ze svých samot.

Větrné teskně zavrzaly mlýny
a klasy praskaly, jak o poledním vedru,
od moře táhly větry v prolákliny
a s Libanonu ostrá vůně cedrů.

*

„Má předsevzetí a můj první debut!
Výzkumy světa! Pyšný lidský rozum!"
— V nezměrné touze zahleděl se k nebi,
ku Mléčné dráze, Polárce a Vozům . . .

*

JAK ZEMŘEL DĚLNÍK.

Tys zemřel tedy . . . Pár slz krokodilích
za všecku práci k noci od rána.
Ty v katafalku a dvé svící bílých –
tak opouštěl jsi svého tyrana.

Několik stropil's pánu svému demonstrací
(však zůstal k tobě vždy jen idiot).
A jak jsi zemřel? Mlád a čestně prací?
A pomyslil's, že zanecháš tu rod?

Nezlekla vyšších knížat tebe mitra,
ni koruna ni řeči při pivě.
Já ani nevěřím, že pohřben budeš zítra,
vždyt jsi žil tolik, tolik vášnivě,

že když jsi viděl, jak ti v oku shasl
poslední paprsek, jenž choval naději,
jsi zbledl náhle, zlostí jsi se třásl,
chtěl dát se zastřeliti raději!

*

Nuž tedy s bohem, přetlý proude žití!
(Jiné jsi způsobil, než vykonat jsi chtěl!)
Vzpomínka na tebe, jak musí tesknou býti!
Můj chrabrý dělníku, fare well!

*

HYMNA ROZKOŠI.

Plameny smyslné zvu k hodům pod svůj krov,
ať planou živelným a prudkým rozpětím!
Na žití otázky posměšně odvětím
v ovzduší sladkém blízkých katastrof.

Svých vášní lačností se inspirovat dám,
splynutím s chtivostí běh času urychlím,
na cestu Smrti karakterům zlým
do dravých žití vln svůj malý pustím prám.

V požáru roztavím ledovou chmuru dne,
květ smutku chorobný úpalem vyrudne,
v něm krátce zmocněné své touhy vyjasním!

Ze samot na poušti jdu k tvému pobřeží,
Rozkoši života, ať léčí, osvěží!
Stesk srdce vyprchá — vždyť ty jsi byla s ním!

FARE WELL!

Mně osud v cestě stál a zlou vždy stihal ranou,
mé něžné smýšlení se pro svět nehodilo:
Sám, od všech opuštěn, jsem ubíral se stranou,
na citu violách hrál delikátní dílo.

Čas letěl, rozhořčil i srdce plné vznětů
a sílu v bolesti v ochablost změnil spleenu:
Dal duši oddanou a vroucí nazpět světu;
(nu, brzo uložím se k spánku v černou hlínu!)

Své touhy subtilné, by více netěšily,
svou křehkou stavbu žití k nohám házím davu,
co zatím mého žití strom se chýlí
a v žalu zoufalém nemám kde sklonit hlavu.

OBSAH:

Strana

Sad opuštěných 7
Jsem plný touhy 8
Procesí 9
Alpy 11
To den byl výskavý 12
A v této náladě tak silné, milé dítě 13
Večer v Tyrolsku 14
Nadarmo 15
Senoseč 16
Vzkříšení 17
Sloky skeptické 19
To byla tenkrát divná nálada 20
Západ 21
Letní večer 22
Nad hroby sebevrahů 23
Písně pro violu 24
Pouť 25
Sloky mezinárodní 26
Meditace 27
Četba 28
Ráno na vsi 29
Večer na vsi 30
Nálada 31
Samota 32
Pohřeb 33
Klášter umění 34
Veliká chvíle 35
Jak zemřel dělník 36
Hymna rozkoši 37
Fare well! 38

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

PG
5038
L553S3

Linhart, Ladislav
Sad opustenych